

2021-10-28

Socialdepartementet
Enheten för socialtjänst och
funktionshinderspolitik

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sof@regeringskansliet.se

SOU 2021:44 Tillgänglighetsdirektivet

Svenska Bankföreningen välkomnar betänkandet och anser att de förslag som läggs fram av utredningen är mycket väl avvägda.

Vi anser dock att lagens namn bör ändras för att bli mer rättvisande utifrån lagens innehåll.

Redan idag följer svenska banker stora delar av de krav som direktivet medför. För andra delar kommer regelverket dock att innebära större omställningar, som kommer att bli mycket tids- och resurskrävande. Det är därför av största vikt att de standarder som kommer att precisera de funktionella krav som ställs på de berörda företagen kommer på plats så snart som möjligt. Särskilt i det fall standarder dröjer är det nödvändigt med en sådan tillsyn genom främjande som utredningen redan identifierat behovet av.

Utredningen är mycket omfattande och innehåller en mängd viktiga slutsatser. Bankföreningen önskar lyfta några av de resonemang som rör tillgänglighetskrav för banktjänster och identifieringsmetoder. De aspekter som vi valt att lyfta särskilt är enligt Bankföreningen särskilt viktiga i det kommande lagstiftningsarbetet för att åstadkomma en ändamålsenlig lagstiftning med hög efterlevnad av kraven på tillgängliga banktjänster.

Tillhandahållande av tillgängliga identifieringsmetoder och banktjänster

Av utredningen kapitel 6.2.5 framkommer att direktivets krav om att tillhandahålla identifieringsmetoder, elektroniska signaturer, säkerhetsfunktioner och betaltjänster som är uppfattningsbara, hanterbara, begripliga och robusta måste förstås på det sättet att det är tillräckligt att det finns tillgängliga identifieringsmetoder, inte att varje identifieringsmetod i sig är tillgänglig för alla användare. Det förutsätts vidare att kravet på tjänster ska läsas på samma sätt, det vill säga att tjänsten erbjuder alternativa inloggningsmöjligheter, elektroniska signaturer, säkerhetsfunktioner och

betaltjänster. Liksom utredningen ser Bankföreningen att detta överensstämmer med ordalydelsen i direktivet. Bankföreningen instämmer även i utredningens slutsats att någon annan tolkning skulle medföra att det blir mycket svårt att nå upp till direktivets krav.

Inga grundläggande ändringar av produkters grundläggande karaktär

Utredningens förslag till lagtext i § 6 punkten a återspeglas av direktivets artikel 14 om grundläggande ändringar och oproportionerligt stor börda. Tillgänglighetskraven ska endast gälla i den mån överensställningen inte kräver någon större förändring av produkts eller en tjänsts grundläggande karaktär. Bestämmelserna kommenteras i utredningens kapitel 13.1. Där sägs att detta innebär att det inte ska krävas någon grundläggande ändring av produkten eller tjänstens grundläggande karaktär, men vad ordalydelsen innebär utvecklas inte.

Den grundläggande karaktären hos en säkerhetsfunktion, som en identifieringsmetod, är att tjänsten ska upprätthålla en säker kommunikation mellan konsument och bank. Syftet med en identifieringsmetod är att skydda kundens och bankens tillgångar. Detsamma gäller för övriga banktjänster. Bankföreningen anser att formuleringen "större ändring av en produkt eller en tjänsts grundläggande karaktär" är av stor vikt, och bör finnas med i lagtexten i enlighet med utredningens förslag. Med formuleringen kommer en identifieringsmetod eller banktjänst kunna tillgänglighetsanpassas utan att det behöver innebära att produkten eller tjänsten inte är säker att använda för konsumenten och banken.

Ansvarig tjänsteleverantör

I utredningen kapitel 15.5 förs ett mer ingående resonemang om ansvarsförhållandena för de tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster till konsumenter. Bankföreningen anser att utredningen för väl avvägda resonemang om detta. En viktig slutsats som framkommer i utredningen är att den som driver en e-handelsplats som riktas till konsumenter är ansvarig för tillgängligheten på webbplatsen eller applikationen som sådan, och den som sluter avtal med konsumenten ansvarig för tillgängligheten av den avtalade tjänsten. Det kan vara samma aktör, men det kan också vara två olika. Bankföreningen instämmer vidare i utredningens exempel angående betallösningar samt kreditavtal, som att e-handlaren ansvarar för det erbjudande om kredit som denne ger till konsumenten, och kreditgivaren för avtalet och den information som kreditgivaren tillhandahåller i samband med avtalet med konsumenten.

Lag om inte endast digital tillgänglighet

Bankföreningen har endast ett mindre önskemål om ändring i förhållande till de förslag som lämnas av utredningen i betänkandet, och det rör lagens namn. Lagen bör ha en titel som omfattar de varor och tjänster som lagen faktiskt reglerar. Vi anser att det namn på lagen som utredningen föreslår är missvisande vad gäller

lagens innehåll. Det av utredningen föreslagna namnet ” lag om digital tillgänglighet till produkter och tjänster” ger intrycket att lagen bara omfattar digital tillgänglighet. Så är inte fallet. Direktivet omfattar ett flertal krav på anpassning av annat än digitalt innehåll. Till exempel ställer direktivet och lagen krav på tillgänglighet till uttagsautomater (benämns som bankomater i förslaget) och insättningsautomater. Det finns också en risk att namnet på lagen blir än mer missvisande i framtiden, då omfattningen av standarderna och/eller direktivet kan komma att ändras. Ordet ”digital” bör därför inte vara med i lagens titel.

Vikten av samråd vid framtagande av föreskrifter

Bankföreningen delar utredningens bedömning att de huvudsakliga skyldigheterna i direktivet bör anges i lag, samt att de närmare angivna kraven däremot bör regleras på föreskriftsnivå, som framkommer i utredningen kapitel 16.4 om föreskriftsrätt. Vad gäller banktjänster för konsumenter innebär utredningens förslag i denna del att PTS ska ha tillsyn på området samt även få föreskriftsrätt, vilket Bankföreningen ställer sig positiv till.

Bankföreningen anser att det är mycket viktigt att det finns ett väl fungerande samråd mellan ansvarig myndighet och berörda företag inför framtagandet av föreskrifter. Banktjänster kan vara komplicerade produkter, både i teknisk och affärsässig utformning samt utifrån regulatoriska krav. Flera olika aktörer kan även vara involverade i både framtagande och tillhandahållande av tjänsterna. Detsamma gäller för identifieringsmetoder. Vi skulle därför värdesätta en öppen dialog mellan ansvarig myndighet och banker vad gäller det tänkta innehållet i kommande föreskrifter. Det är också viktigt med god framförhållning inför ikraftträdandet av nya föreskrifter, bland annat då förändringar i IT-system kan ta lång tid att få på plats.

Standarder krävs i vissa fall för efterlevnad

Direktivet vilar i delar på att de funktionella kraven framkommer av tekniska standarder. Färdiga standarder är därför i många fall en förutsättning för att efterlevnad av de krav som följer av direktivet och den svenska lagen över huvud taget ska var möjlig. EU-kommissionen har ännu inte presenterat den standardiseringsbegäran som nämns i tillgänglighetsdirektivet. Dessa standarder är alltså inte fastslagna, och i vissa fall finns standarder inte framtagna än. Vilka slutdatum för framtagande av standarder som kommer att gälla är inte heller känt. Även om begäran kommer att ha slutdatum kan EU-kommissionen komma att öppna upp möjligheten för de europeiska standardiseringsmyndigheterna att få ytterligare tid på sig. Det kan även tänkas att de europeiska standardiseringsmyndigheterna kommer att ta fram mer handfasta instruktioner och vägledningar både för nationella myndigheter och företag, men att det kan dröja innan sådana verktyg finns färdiga.

Det finns alltså en högst reell möjlighet att standardiseringsarbetet och tillhörande vägledning från de europeiska standardiseringsmyndigheterna drar ut på tiden,

vilket i sin tur minskar den tid som sedan finns tillgänglig för företagen att göra de anpassningar som krävs för att möjliggöra efterlevnad av standarderna/lagen. Om standarderna dröjer bör medlemsstaterna begära att få möjlighet att skjuta fram ikraftträdandet av nationell lag. Oavsett finns en risk att den svenska lagen träder i kraft vid en tidpunkt då standarder tillkommit så nyligen att företagen inte haft verklig möjlighet att anpassa sina tjänster, eller standarder fortfarande saknas. Om det inträffar ser vi det som nödvändigt med en mjukare övergång. Särskilt då det redan nu finns signaler som pekar på att standarder kan dröja är det viktigt att ansvariga myndigheter har ett inledande fokus på sina uppdrag om tillsyn genom främjande av företagens möjligheter till efterlevnad av lagen, så som beskrivs i utredningens kapitel 16.3.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Jessie Cargill-Ek